

Kategoria

- Kultura

Noc z 9 na 10 lutego 1940 roku zapisała się jako jedna z najtragiczniejszych kart w historii Hajnówki i okolic Puszczy Białowieskiej – pierwsza masowa deportacja obywateli polskich w głąb Rosji.

„Losy wpisane w śniegi Syberii” to pierwsze spotkanie z cyklu, które odbędą się w naszej bibliotece, w ramach obchodów 75-lecia otrzymania praw miejskich przez Hajnówkę.

Materiały do prezentacji przygotowała Pani Marta Chmielińska, pasjonatka historii naszego regionu. Uczestnicy spotkania dzięki prelegentce mieli możliwość zapoznania się z fragmentami nigdzie nie publikowanych, odręcznie spisanych wspomnień tych, którzy byli zesłani na Syberię, a następnie wstąpili do Armii Andersa.

W naszym regionie odbyły się cztery masowe wywózki:

10 lutego 1940 r. – głównie osadnicy wojskowi, leśnicy i ich rodziny

13 kwietnia 1940 r. – urzędnicy, policjanci, nauczyciele

29 czerwca 1940 r. – uchodźcy z niemieckiej strefy okupacyjnej

20 czerwca 1941 r. – rodziny wcześniej deportowanych

Aresztowania odbywały się nocą, przez zaskoczenie, na spakowanie dobytku dawano czasami kilkanaście minut. Transportowano ludzi w bydłych wagonach bez ogrzewania, co przy mrozie dochodzącym do -40°C zimą 1940 r. powodowało wysoką śmiertelność, zwłaszcza wśród dzieci i osób starszych. Podróż trwała od 2 do nawet 4 tygodni. Na zesłańców czekała praca przy wyrębie lasu, w kopalniach, przy budowie dróg. Doświadczali oni nędznych warunków mieszkaniowych, głodu, skrajnego zimna, chorób, braku opieki lekarskiej, ciężkiej wręcz niewolniczej pracy, którą także wykonywały dzieci. Szacuje się, że w latach 1940–1941 z terenów okupowanych przez ZSRS wywieziono od ok. 320 tysięcy do ponad 1 miliona obywateli polskich (różnice wynikają z niepełnych danych sowieckich).

Dziękujemy wszystkim uczestnikom za obecność oraz wspólne przeżywanie tej trudnej, ale niezwykle ważnej historii. Wspominając deportacje prowadzone przez władze Związku Radzieckiego oddajemy hołd tym, którzy musieli zmierzyć się z nieludzkimi warunkami, a mimo to zachowali godność, wiarę i nadzieję.

Tekst i zdjęcia: Elżbieta Dadura

Source URL:

<https://hajnowka.pl/aktualnosc/kultura/7817-losy-wpisane-w-sniegi-syberii-wyklad-marty-chmielinskiej>